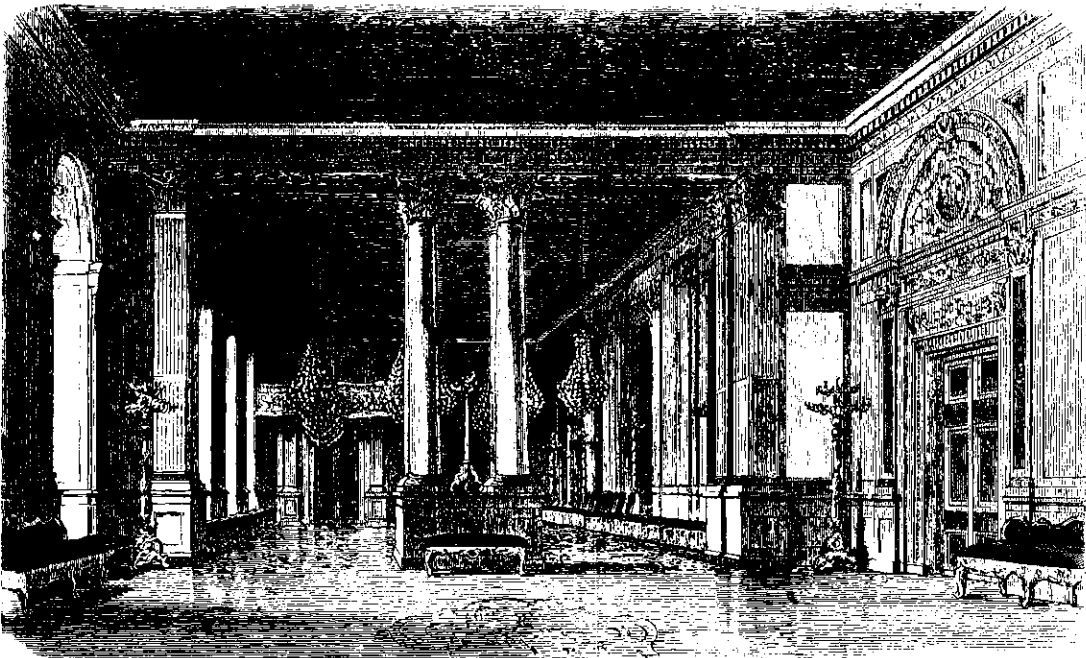

«Gustaf Adolfs Torg», eller fra Quaierne nedenfor det Palais ved dette Torv, der for Eiden beboes af Kongens Broder, Prinds Oscar, danner Slottet med de smukke Fløie og det italienske Tag en Masse, der netop ved dens frie Beliggenhed tager sig dobbelt storartet ud og lader Tilskueren ane noget langt Større og Mægtigere, end Bygningen i Virkeligheden er, skjønt det forefæst er umægtigt, at en ikke ringe Deel af Slottets imponerende Virkning maa regnes Tæstn til Fortjeneste, ved den ædle Simplicitet og Reenhed, denne geniale Arkitekt har forstaaet at gjenneføre i hele Bygningens Stil, og den mageløse Beregning, hvorved det er lykkedes ham at smelte Enkelthederne sammen til et saa at sige organisk Hele.

Den nordlige Side af Slottet med den terrasseformede store Opfjorjel («Lejonbacken») og de smukke Løver af Bouchardon (en fransk, i Sverige under Carl XII nationaliseret Billedhugger), danner naturligtvis Bygningens Hovedfacade; dog frembyder den modsatte, sydlige, Facade, skjønt ikke i lige Grad storartet, mange interessante Enkeltheder og Arkitekter har maaffee endog saa med Forkjærlighed her udviklet sin rige Compositionsevne i det Smagfulde og det ved Elegance og Finess tiltalende. Den vestlige Side, den østlige, med sin lille semiramiske «hængende Have» («Logården» *) mellem de fremspringende Fløie, er paa en anden, ny Maade interessant og danner en Variation, fuld af Ynde og af en smilende Karakter, næsten som et Theatertrulleri. Den vestlige Side ligger, som ovenfor sagt, ikke saaledes frit som de tre andre, og man har altjaa Banfelighed ved at opsætte dens smukke Partier i et godt, samlet Billede; det er dog ganske vist, at Tæstn ogsaa her har udfoldet megen Genialitet, og hele «Lilla borggården» med dens tvende frit omgivende halvrunder Fløie er, hvad Saa nu lægge Mærke til, et lille fuldent arkitektonisk «hors d'oeuvre» for sig.

Den indvendige store Vorygaard, indekluttet af fire lige høje Mure, danner en næsten firkantet Kvadrat og maaler omtrent 17,500 svenske Kvadratalen (den svenske Alen er lidt kortere end den danske). Af Slottets mange mærkelige store og pragtfulde Sale er især at nævne «Rikssalen», af omtrent 20 Alens Brede og lidt over 60 Alens Længde, med Indgang til Vestre i Portalen, «Slotshvælv», paa Bygningens sydlige Langside. Egeoverfor denne Sal, — der bl. A. benyttes ved Rigsdagens høitidelige Aabning, — ligger i samme Afdeling af Slottet, paa den høire Side af «Hvælv», Slotskapellet, hvis Loft er mesterligt malet af Ehrenstrahl og Andre; Alteret er oprindeligt et Værk af Bouchardon og dennes Elev l'Archevesque, men først fuldent af Sergell, der

Hvita Halvet (Festivitetsalen) paa det kongelige Slot i Stockholm. (Efter en Tegning af H. Siegmundfeldt.)

hvorefter der saa lidt er Tale i Kampletter og Blade fra Carl Johans Regjeringsalder og hvilken Benævnelse lidt efter lidt paa en symbolisk Maade var traadt i Stedet for Betegnelsen af et vist politisk System.

Hvis Murene i hine brækkede Værelser kunde tale, vilde Memoirestiverne ubentvivt bølge en meget rig Efterretning til hvad der allerede foreligger for Offentligheden med Hensyn til den «indre Historie» fra Carl Johans Tid; men mange andre Kroge og Braeer af denne Kongeborg vilde have ikke mindre interessante Ting at fortælle. Hine Sale, hvor Gustaf III's glimrende Hof har efterladt en vis gammelstranst Duft og hvor man ikke træder ind uden at tænke sig pudrede Rigs-

Charlataner, og udførte icke eller lod hine udføre de mærkeligste Bedrifter i alskens Hæder og Tryllefarcer. Disse Mure have været indviende i det høiere Frimureres allerhøieste Mysterier og i denne gamle Fløies Kæmpe har Engelen Ariel sidet lystlevende for H. K. Høihed. Ved en anden Leilighed har maaffee den sjønne Engeline Fruen Kostull sidet der.

I denne Sal var det maaffee Gustaf IV Adolf udførte den «alvorlige Handling», som Runeberg har gjort til Gjensstand for et saa humoristisk Udkast i «Fänrik Stål», idet han traf Carl XII's Hænder paa sine Hænder og «gjorde de omkring sig

den store hjeltens sværd».

for efter Sveaborgs Overgivelse

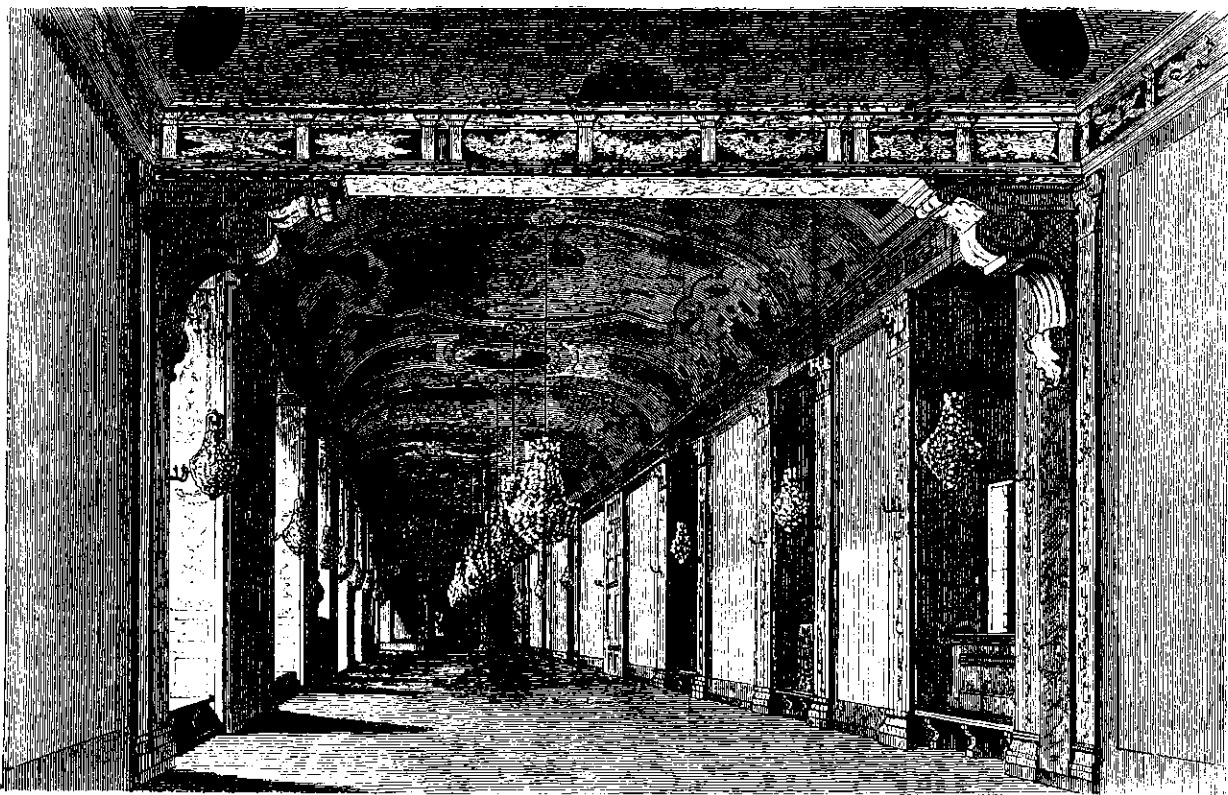
«... at slå med håpnad en svag, forsøladt verd.»

Disse andre Værelser, denne Vindor, denne hemmelige lille Bagtrappe, have været Vidne til den sidste Scene i denne mislykkede nye «Tolltekarts» ufulde Kongedrama. I dette Gemak har Carl XIII hilst Carl August som sin Son, og ti Maaned senere den franske Marschal Bernadotte i lignende Egenkab. Hvad disse stumme Gobeliner kunde have at meddele som fortrolige Vidtrag til Carl Johans Kronike, vilde vistnok være den ingenlunde mindst interessante Deel af deres brogede Erindringer, hvad enten man saa tænker sig den geniale franske Ermarchal dierende for Udgiveren af Bladet «Fäderneslandet» de officielle Bulletiner om den pøffe Krig 1831, bedømt fra Synspunktet af «1812 års politik» eller overrasket her Sommeren 1838 af den russiske Keisers personlige Besøg, eller fordybet i politiske eller administrative Raadslagninger med sin Favorit Magnus Brahe, eller i Samtale under fire Tine med Personer i mindre sikket Stilling givende sin fidsfrankte Id Lust, gaaende over fra Død og Mine til Berøgelser i høi Stil, men ogsaa en Gang imellem pubteligt faldende fra hin høiere Stil ned til en med hans kongelige Værdighed ikke fuldt overensstemmende. Om alt dette og meget mere endnu vilde disse fyrstelige Værelser uden Tvivl have at fortælle de allercuriøseste Enkeltheder, hvis de ellers kunde, men selv om de kunde, maatte de i alt Fald oppøse de halvtrediesindstyve Aar, der i den svenske Grundlov ere forestrevede som den Tidsgraendse, indenfor hvilken historiske Hemmeligheder af en vis Art ikke gjerne maae fremdrages for Offentlighedens indiscrete Bys.

Det Prospect af Stockholms Slot, der meddeles i nærværende Nr. af «Ill. Tid.», er tegnet fra den saakaldte «Fensenska trädgård» paa Masteholmen. Derfor en Maler paa fri Haand kun ved Hjælp af sin rige Indbildningskraft vilde sammensætte et Parti af en smuk Stad, af en Stad, «saadan som den burde være», med en malerisk og poetisk Afveksling af monumental Pragt forbunden med Naturskønhed, skulde han neppe kunne præstere et yndigere og fuldere Billede, end netop dette. Foruden den stolte og dog smilende tæstnste Kongebolig stuer Blikket fra det valgte Punkt den prægtige «Norrbro» med Bazaren og den nedenfor ved Vandet siggende «Strömparterre» de smukke Bygninger fra Hjørnet af Gustaf Adolfs Torv nedad «Rosenbads» Quai, «Strømmen» og et Stykke ud i Mälaren den lille smagfuldt henfaldne D Strömsholm. Det Hele er ganske vist et historisk Stykke Hovedstad, men tillige et sandt Landskab, som man endog saa neppe vilde antage for et rigtigt nordisk, hvis det ikke var en over enhver Indsigelse hævet Kjædsjerning. Det her foreliggende Parti af

Stockholms Stad er forøvrigt ingenlunde det eneste, hvor Tilskueren faaer et Indtryk af en virkelig Landskabscomposition og det er netop ved denne Rigdom paa pittoreske Naturmotiver, overalt blandede med Bygningskonstens Frembringelser, at Stockholm erholdes sin saa karakteristisk tiltalende og fængslende Skønhed.

Dru. Odd.

Stora Galleriet i Praktvåningen paa Stockholms Slot. (Efter en Tegning af H. Siegmundfeldt.)

kun benyttes ved Leiligheder, hvor Majestæten viser sig mere officielt. I den vestlige Fløi af Slottets Hovedfacade ud til «Norrbro» beboede den bekendte Grev Brahe, Kong Carl Johans Favorit, en Tidlang en Leilighed i Mezzaninen, og det var fra disse smaa, lave Værelser, at Sverige en Række af Aar blev regjeret ved en personlig Indsigelse, der stod udenfor og over det constitutionelle Cabinet; det er den «vestra slottshøjel»,

Soveværelse, ikke langt fra Balsalonen, er det han er bød, denne den svenske Kongeræktes aandrigste og mest theatraliske Personlighed, — for saavidt som man dog ikke har Lov til at regne Christinen med som «Konge», — det er her han har lukket sine Tine efter et Levnet, der paa en Maade heelt igjennem var et Maskeradeeventyr i flagrende og omværende Stil, lige fra det imponerende Statscoup i Stockholm 1772 til den tragiske Operanatt tyve Aar senere.

Disse andre Værelser minde om Hertug Carl og Kutterholm. Det er her den geniale Gustafs mindre geniale Broder, (senere Kong Carl XIII.) omgav sig med Aandseere, Magnetiseurer,

*) Af gamle Handlinger fremgaaer, at der til det ældste Slot har hørt et Menageri for Løver og «Leoparder»; dets Navn er da endnu bevaret i den moderne lille Slotshave.